

ZORG IN DE RAAD. Maak lokaal het verschil.

RAADSVORSTEL 3: ZET IN OP BUURTGERICHTE (WOON)ZORG

Oktober 2016 – Reacties of vragen welkom op evelyn.decreaene@groen.be

1. Toelichting

a. Algemeen

Buurtgerichte zorg. Menselijker en gezonder

Tijdens de Dag Lokale Politiek vertelde professor Liesbeth De Donder ons dat 'buurtgerichte zorg' begint bij een aangename buurt waar mensen graag wonen, en waar men extra aandacht heeft voor mensen met hulp- of zorgvragen: ouderen, personen met een handicap, mensen met psychische problemen en andere kwetsbare groepen. De buurtzorg biedt hen zowel preventie als interventie bij een hulpvraag.

Buurtgerichte Zorg is een nieuwe manier van werken. Er wordt nauwkeurig gekeken naar wat de buurtbewoners nodig hebben, er is veel aandacht voor reeds bestaande informele hulp, vrijwilligers en mantelzorgers, voor ontmoeting en overleg. Maar ook de professionele zorg zal zich moeten inschakelen in het lokale netwerk: dienstencentra, buurthuizen, sociale restaurants, thuiszorg zoals gezinszorg, poets hulp of warme maaltijden, huishoudhulp, vervoer, persoonsverzorging, psychosociale ondersteuning, klusdienst, ergo-woonadvies, huisartsen, apothekers, thuisverpleging, kinesisten, wijkgezondheidscentra, psychologen, serviceflats, assistentiewoningen, centra voor kortverblijf, woonzorgcentra, voorzieningen voor personen met een handicap, ziekenhuizen, psychiatrische instellingen en palliatieve zorg moeten in hun buurt leren samenwerken met een luisterende en ondersteunende basishouding. Een belangrijke gedachte is dat men best zorg verleent in de buurt van de zorgbehoevende, zodat deze laatste beroep kan blijven doen op het eigen netwerk en de inbedding in het sociaal weefsel niet verliest. Naast de samenwerking tussen zorgverleners, is het bijvoorbeeld ook belangrijk dat de openbare ruimte en woningen kunnen aangepast worden, zodat mensen langer thuis kunnen blijven wonen.

Elke buurt is anders en het zorgnetwerk kan dan ook sterk verschillen per buurt. Wie dit wil realiseren zal heel zorgvuldig te werk moeten gaan, een goede analyse maken van de zorgnoden en leemtes in de buurt en veel aandacht besteden aan onderling overleg. Niet enkel de spontane hulpvragen, maar ook de verdoken zorgnood moet een antwoord krijgen. Door zelf contact te leggen met mensen die weinig aansluiting hebben met de samenleving, zal de zorgverstrekker hun vertrouwen wekken.

Opent Visietekst Vandeurzen de deuren?

In september lazen we de nieuwe visietekst van minister Vandeurzen 'Toekomstscenario voor het woonzorgcentrum'. En zowaar, het woonzorgcentrum maakt volgens die visie deel uit van de eerstelijnszorg. Het biedt niet alleen permanente residentiele zorg, assistentiewoningen, kortverblijf, dagverzorging, maar ook buurtzorg: ondersteuning en zorg aan buurtbewoners die kortstondig of langdurig nood hebben aan ondersteuning en zorg, alsook het ondersteunen van informele buurtnetwerken.

b. #Hetkananders

Maldegem: Senioren onder de toren

Het OCMW van Maldegem zet in op seniorenzorg en heeft daartoe heel wat diensten in huis, waaronder een rusthuis met 80 assistentiewoningen errond in Maldegem- centrum, poetsdienst, gezinszorg, dagopvang, lokaal dienstencentrum, klusjesdienst, mindermobielen centrale ... Daarnaast wil het OCMW (op voorstel van en met medewerking / initiatief van Groen Maldegem) in elke deelkern assistentiewoningen realiseren, waar het levenslang wonen in de eigen dorpskern het motto is (Maldegem is immers een uitgestrekte landelijke

gemeente): “Senioren onder de Toren” bestaat sinds 2011 in Kleit (7 flats), sinds 2014 in Adegem (12 flats). Bewoners uit de dorpskern krijgen voorrang op de wachtlijst.

Elke bewoner (alleenstaand of koppel) heeft zijn eigen flat en daarnaast zijn de maaltijden een groepsgebeuren, zodat er een gezond evenwicht is tussen privé- en groepsbeleving. Er is een grote living met keuken voorzien als gemeenschapsruimte. Elke bewoner koopt zijn eigen uren poetshulp en gezinszorg per week in. **Maar het OCMW plaatst al deze zorguren in een uurrooster** zodat er van ’s morgens 7u30’ tot ’s avonds 19u altijd zorgpersoneel in huis is. Zij zorgen samen met de bewoners voor de maaltijden en dat zorgt bovendien voor een veilig gevoel. Elke week is er een bewonersvergadering. Er is **voorzien in een noodoproepsysteem, een spreek-luisterverbinding met het rusthuis in het centrum.** ’s Nachts is er twee keer een nachtronde vanuit het rusthuis.

Andere troeven zijn het **dicht aanwezige sociale netwerk** (vb schoolklasjes die langskomen, kennissen), het groepswoon als antwoord op de eenzaamheid, de activering (menu opmaken in groep, koken, groentetuin, kippen ...), levenslang wonen (bijna) door permanentie van zorg. Voor een alleenstaande is het verblijf (eten, poetsen, was, zorg, energie, TV en telefoonabonnement e a inbegrepen = 1630 euro) 350 euro goedkoper dan een verblijf in het rusthuis. Het OCMW Maldegem voorziet de gezinszorg en poetshulp. Andere diensten, zoals thuisverpleging worden door de bewoner gekozen.

Door het feit dat we telkens een leegstaande pastorij goedkoop in erfpacht konden nemen, werd het bouwproject betaalbaar (in perspectief van huurinkomsten).

c. Meer informatie

- [Hier](#) vind je meer informatie over de ‘actieve zorgzame buurt’ als toekomstmodel voor Vlaanderen en Brussel. De tekst is een uitgave van VVSG en Kenniscentrum Woonzorg Brussel
- [Hier](#) vind je meer informatie over het project ‘Senioren onder de toren’
- Hier vind je de visietekst van minister Vandeurzen

2. Op straat & in de raad

Universiteiten en kabinetten schrijven een onderbouwde visie. De lokale politiek kan het in de praktijk waarmaken. We voelen dat de tijd rijp is om de lokale zorgactoren voor dit concept warm te maken, in eerste instantie de gemeente en het OCMW zelf.

2.1. Op straat

Als raadslid ben je één van de vertegenwoordigers van het OCMW of het gemeentebestuur. Vooraleer je een voorstel doet in de raad, kan je eerst een gesprek aanknopen met een aantal mensen op het werkveld, om te polsen in hoeverre het concept ‘buurtgerichte zorg’ al ingang heeft gevonden, in hoeverre er al wordt samengewerkt, waar mensen enthousiasme tonen om te denken in functie van de buurt etc. Ga het gesprek bijvoorbeeld aan met de directie van het woonzorgcentrum, of met de coördinator van het buurthuis, de kok van het sociaal restaurant maar ook een hulpbehoevende oudere. Ongetwijfeld worden dat boeiende gesprekken. Bovendien levert het heel wat voordelen op voor je politiek werk; je zal het raadsvoorstel met veel meer bravoure kunnen presenteren, je bouwt aan het uitbreiden van je netwerk en je weet meteen ook wat de bekommernissen zijn in de zorg- en sociale sector binnen jouw gemeente. Handige informatie die je kan meenemen bij de programma-opmaak van 2018.

2.2. In de raad

a. Voorstel van beslissing

De OCMW-raad/gemeenteraad beslist om, met het oog op het bereiken van buurtgerichte zorg (schrappig of vulaan, naargelang de eigen context):

- In kaart te brengen welke zorgactoren er zijn in de gemeente en in de verschillende buurten of deeltkernen
- Te bekijken welke zorgactoren vandaag al buurtgericht denken en werken, en welke samenwerkingen er al bestaan
- In gesprek te gaan met de verschillende zorgactoren, in functie van het nastreven van een meer buurtgerichte benadering van de zorg
- Hierbij ook aandacht te hebben voor de informele zorgaanbieders
- Een beleid te ontwikkelen waarin het OCMW als sterke partner het voortouw wil nemen bij de uitbouw van een buurtgericht zorgnetwerk
- De mogelijkheid tot aanstelling van 1 of meerdere buurtzorgregisseurs te bekijken

b. Argumentatie

- Het zorgaanbod is vandaag erg versnipperd; er is nood aan lokale samenwerking van bestaande zorgdiensten om een complementair en toegankelijk aanbod te kunnen ontwikkelen.
- Heel wat ouderen willen graag in de eigen omgeving blijven wonen, opdat ze ingebed blijven in het eigen sociaal weefsel
- De vergrijzing zorgt voor een toenemende druk op de zorgsector. Er wordt een toename verwacht van meer dan 25% 60-plussers tussen 2014 en 2060.
- Het model van buurtgerichte zorg wil de zorg efficiënter organiseren, met meer aandacht voor het informele netwerk en door een bundeling van de krachten van de verschillende professionele zorgactoren op lokaal niveau